

Gemeentedag Energietransitie

Welkom namens:

Streven naar een Fusie van Belangen

Gemeentedag Energietransitie, 's Hertogenbosch. 14 Oktober 2021

© Hans Roukens

Klimaatdrama

Door HOOFD
02 jan. 2019 i

De plannen die
voor burgers. D
gas af te halen,

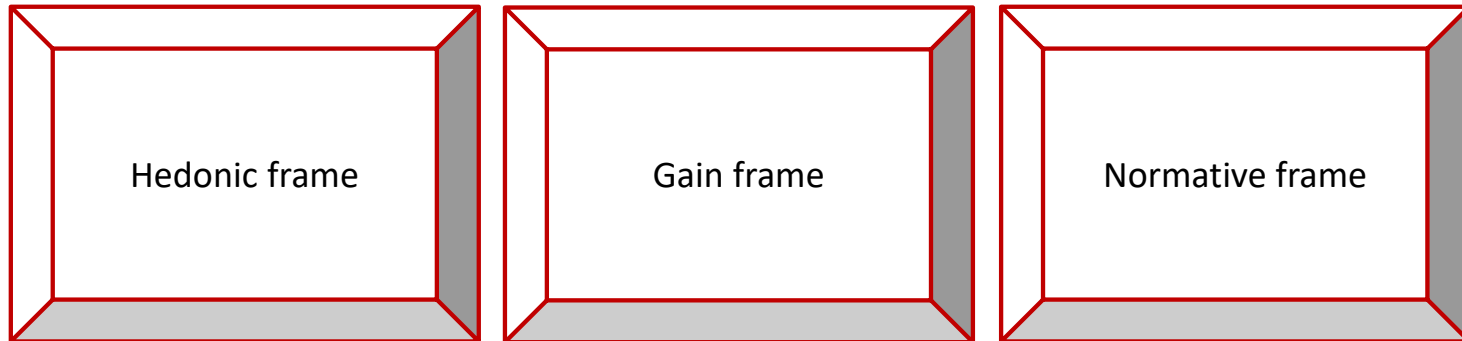
Dat we van het gas af moeten geeft stress

VR 31 JAN 2020

Leden van het MAX Opinie Panel willen liever niet van het gas af. Ze zien op tegen de kosten, tegen het bouw- en installatiewerk in en om het huis en ze twijfelen of het eigenlijk wel nodig is om van het gas af te gaan. Ook weten velen niet hoe ze dit aan moeten pakken. Alleen het idee geeft al stress.

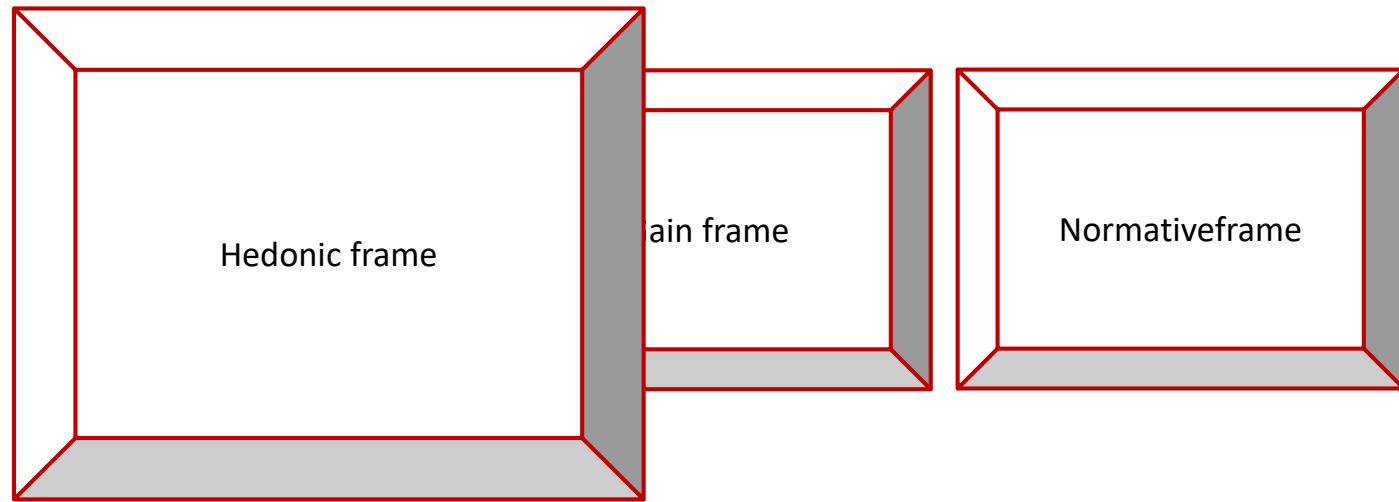
Stress & Weerstand

Goal Framing

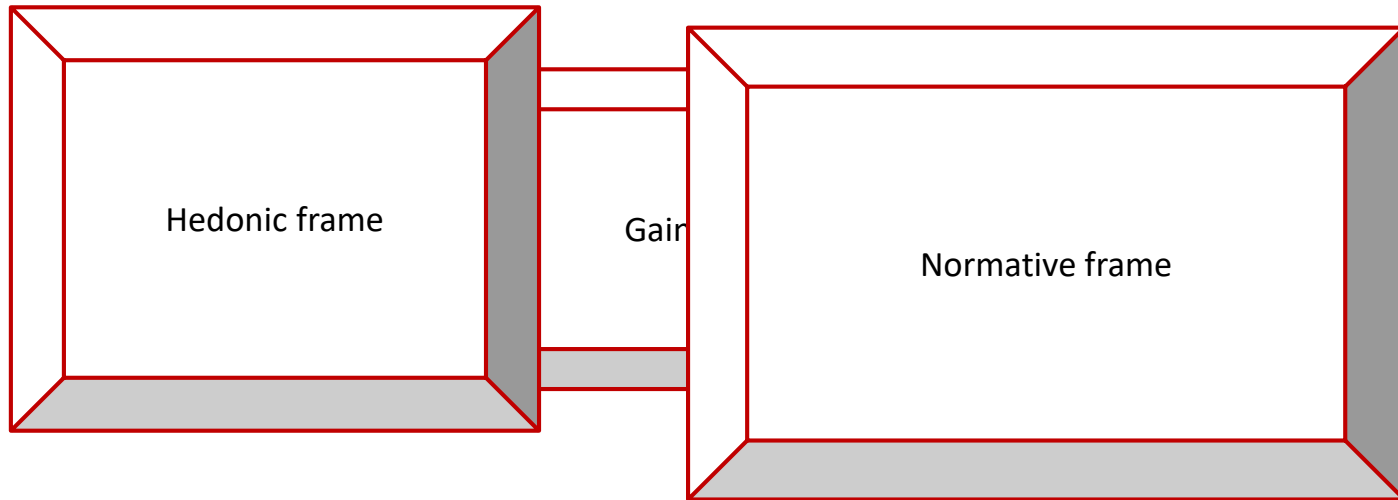
Uit: *Normative, gain and hedonic goal frames guiding environmental behavior*
Lindenberg & Steg

Goal Framing

*Uit: Normative, gain and hedonic goal frames guiding environmental behavior
Lindenberg & Steg*

Goal Framing

Uit: *Normative, gain and hedonic goal frames guiding environmental behavior*
Lindenberg & Steg

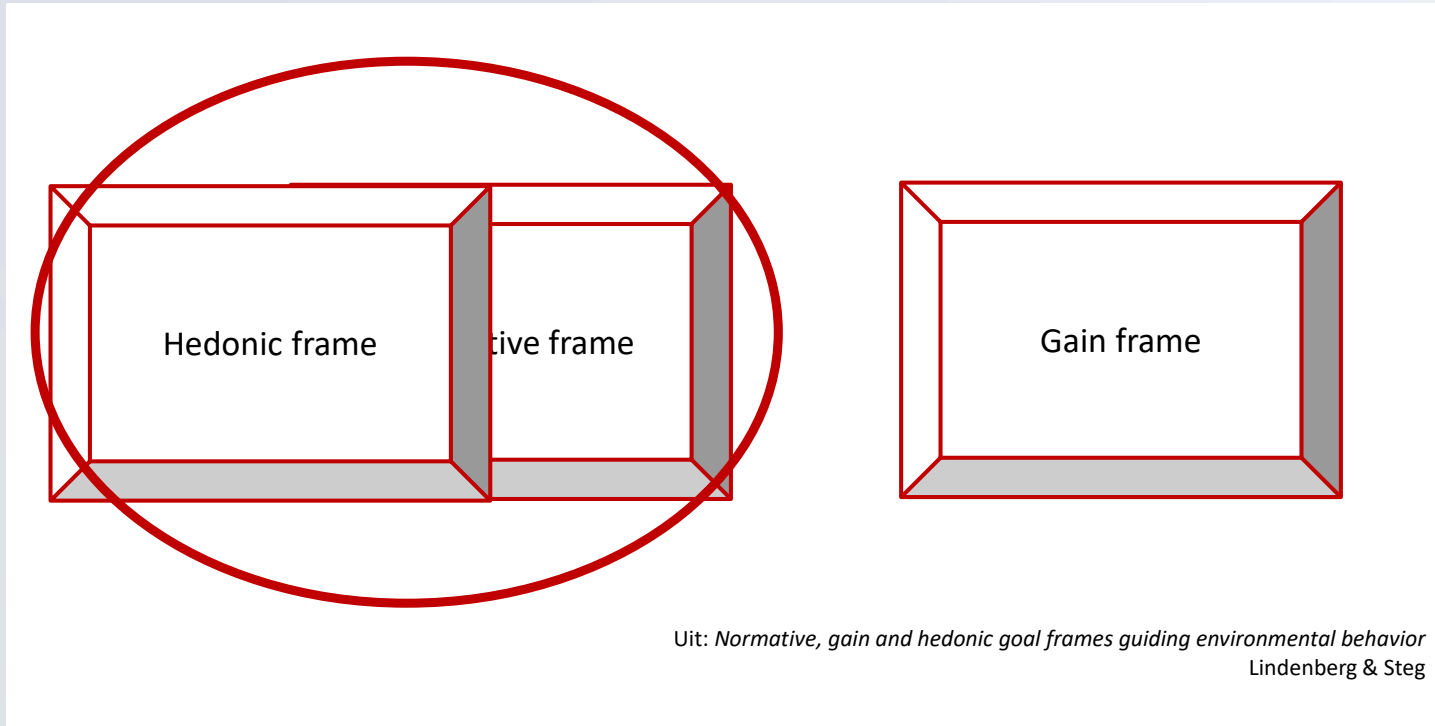
Goal Framing

1. We ontkennen de ernst van het probleem
2. We leggen de verantwoordelijkheid voor de oplossing van de problemen bij een andere partij
3. We ontkennen of negeren onze mogelijkheden om zelf iets te doen
4. We zien wel dat we iets kunnen doen maar bagatelliseren de invloed ervan

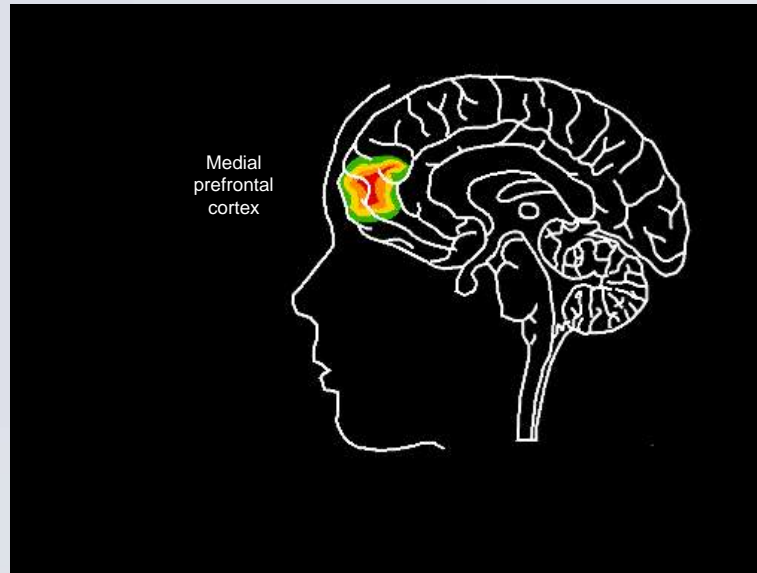
Uit: *Normative, gain and hedonic goal frames guiding environmental behavior*

- Lindenberg & Steg

Goal Framing

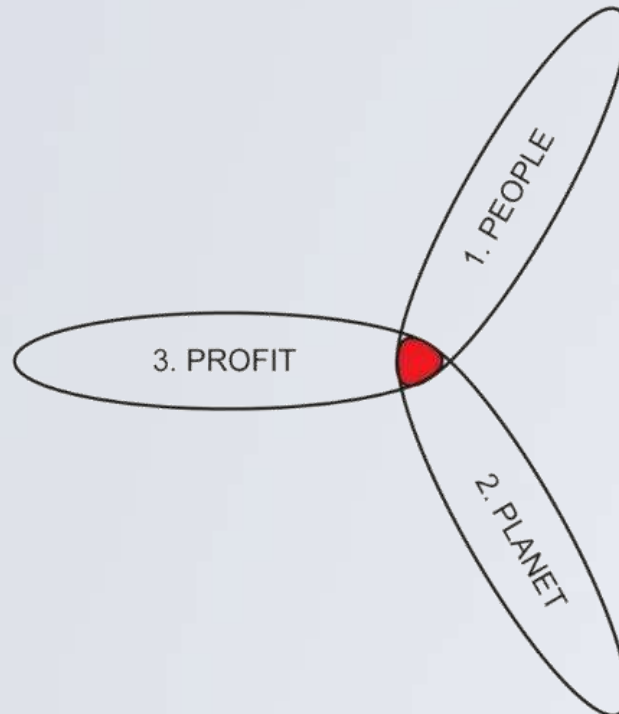
Metafoor Fusie van Belangenaanpak

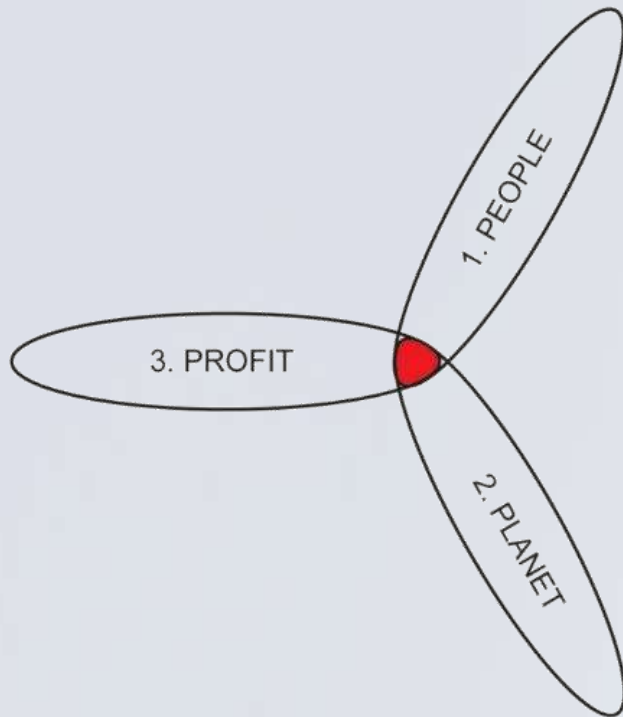
“If people find something very attractive, blood flows to a small area in the front of the cerebral cortex. In photographs of the brains glows the medial prefrontal cortex in such situations as a fire. And this has great emotional impact.”

Frank, L., *Mindfield: How Brain Science is Changing Our World*, One world publications, 2009

De Fusie van Belangenaanpak

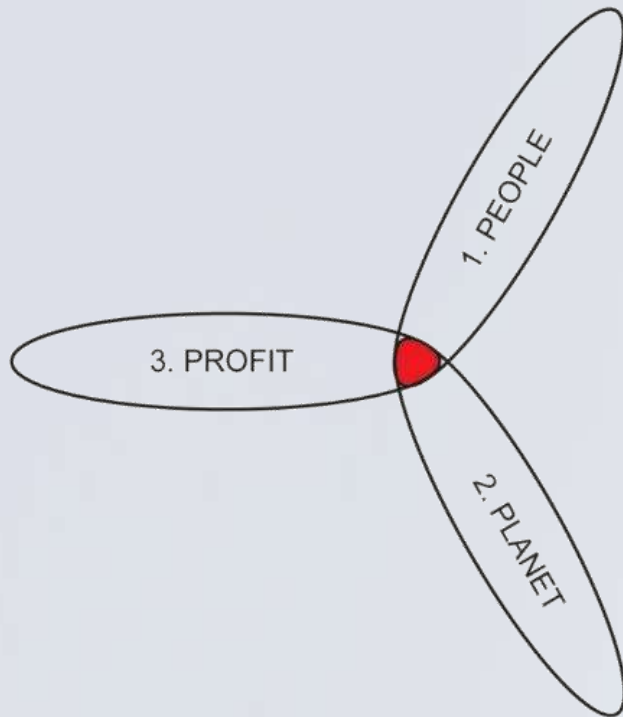

De Fusie van Belangen aanpak

stap 1. Het analyseren van de belangen van de mensen hier & nu

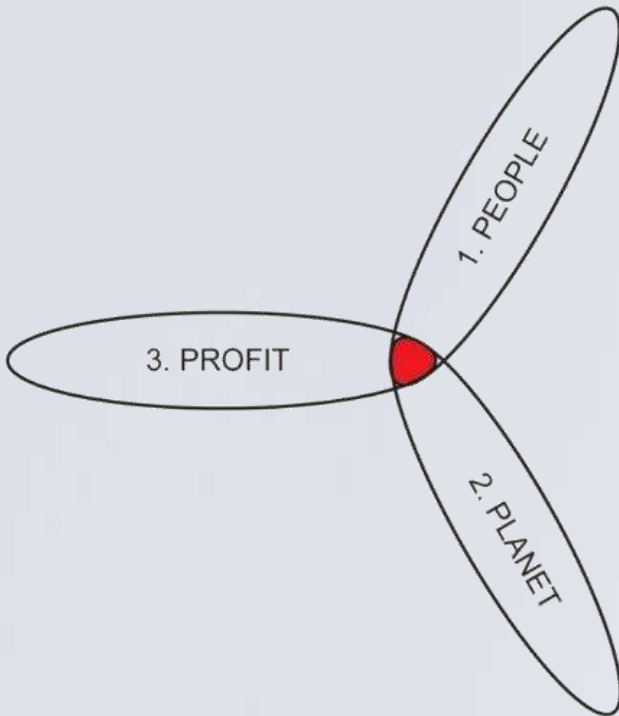
De Fusie van Belangen aanpak

stap 1. Het analyseren van de belangen van de mensen hier & nu

stap 2. Het behartigen van die belangen op een manier die ook rekening houdt met de belangen van de mensen daar & later

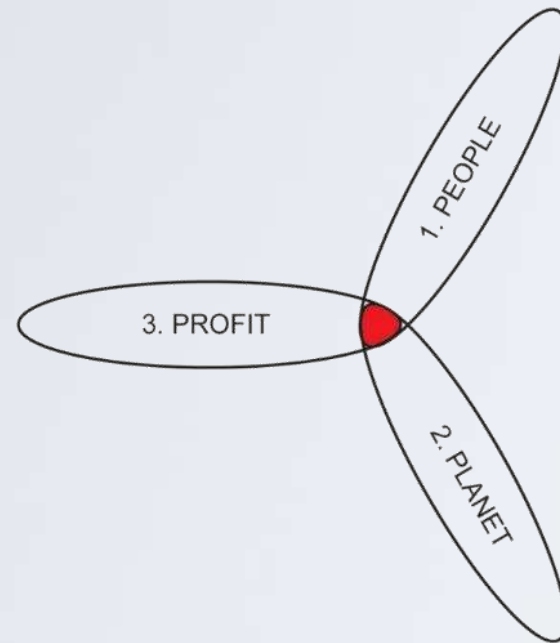
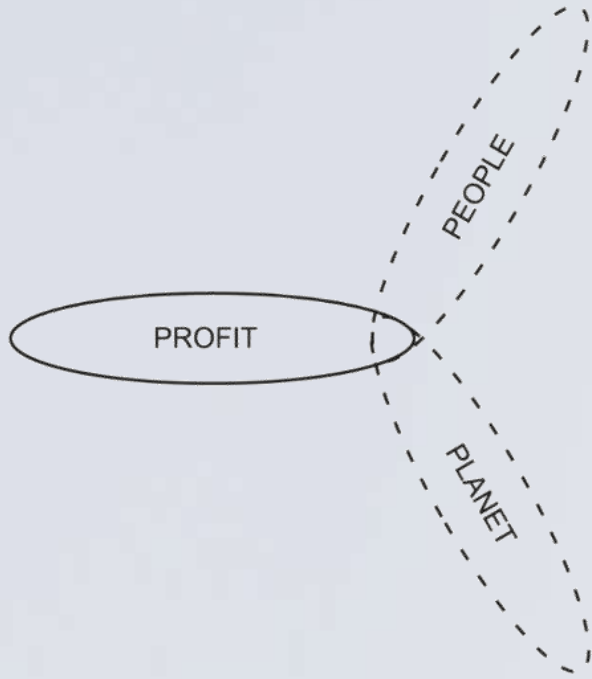
De Fusie van Belangen aanpak

stap 1. Het analyseren van de belangen van de mensen hier & nu

stap 2. Het behartigen van die belangen op een manier die ook rekening houdt met de belangen van de mensen daar & later

stap 3. Een aantrekkelijke manier vinden om dit gefinancierd te krijgen.

De derde succesfactor van renovaties met hoge energieambities

De derde succesfactor

Home Mates³
energievriendelijk renoveren

“Ook energiebesparing bij renovatie van naoorlogse woningbouwprojecten krijgt meer aandacht. Vooral nadat de subsidies voor isolatiemaatregelen verhoogd zijn en eigenaren, zoals woningbouwverenigingen actief meewerken, neemt het aantal renovatieprojecten waarbij energiebesparing een belangrijke rol speelt, langzaam maar zeker toe.”

© Joost Brouwers

Citaat

De derde succesfactor

“Ook energiebesparing bij renovatie van naoorlogse woningbouwprojecten krijgt meer aandacht. Vooral nadat de subsidies voor isolatiemaatregelen verhoogd zijn en eigenaren, zoals woningbouwverenigingen actief meewerken, neemt het aantal renovatieprojecten waarbij energiebesparing een belangrijke rol speelt, langzaam maar zeker toe.”

De derde succesfactor

HomeMates³
energievriendelijk renoveren

WE

**ENERGIEZUINIG RENOVEREN
REITSE HOEVE IN TILBURG**

OPDRACHTGEVER
waarschijnlijk SWK Tilburg

Gedurende de aanpak is de afbouw van 48
peutereenheden uit de jaren vijftig
in dit project uit 1985 adviseert WE. Het is een combinatie
van aanpak en voorzorg. Het is een nieuwe
keuzen, extra isolatie, Luchtdoelers. Het
balkon wordt omgebouwd tot serre. Ventilatie

wordt via de Luchtdoelers automatisch de woning
ingeblikt en zo nodig verwarmd door een speciaal
voor het project ontwikkelde gasgestookte
navermelder.
Reitse Hoeve is een Europees demonstratieproject

Bron: jubileumboek 20 jaar WE-adviseurs

Tilburg 1985

De derde succesfactor

HomeMates³
energievriendelijk renoveren

- 'Uit een experiment met betrekking tot de warmtepomp, blijkt dat als de overheid 15 procent of 50 procent van de investering op zich neemt, respectievelijk 5 en 10 procent van plan is *binnen een of twee jaar* tot aanschaf van een warmtepomp over te gaan. Pas als de overheid alle kosten op zich neemt, zien we de aanschafintentie toenemen: naar 36 procent.'
- *Duurzaam denken is nog niet duurzaam doen,*
 - I&O research, 2019

© Annemarij Postel

Menselijk gedrag

De derde succesfactor

HomeMates3
energievriendelijk renoveren

Bewoners centraal
SAMEN WILLEN

Inbedden in een bredere context
SAMENBRENGEN

Gaat niet vanzelf
SAMENWERKEN

© Annemarij Postol

3^e succesfactor van renovaties met energieambities

De derde succesfactor

$$X = Y + Y + Y + Y + Y$$

Terugverdientijd

De derde succesfactor

$$X = Y + Y + Y + Y + Y$$

verliesaversie

Terugverdientijd

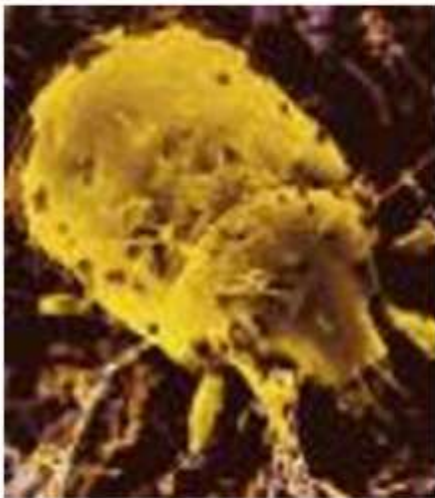
De derde succesfactor

$$X = Y + Y + Y + Y + Y$$

Verminderde waarde
uitgestelde beloning

Terugverdientijd

De derde succesfactor

Vries, G. de, Hoe waarderen bewoners energiebesparende maatregelen? - gebundelde onderzoeksrapporten 1995-2011 , Agentschap NL 2012

Voorbeeld warmtepomp

De derde succesfactor

Fusie van belangen

Luisteren

De derde succesfactor

Home Mates **3**
energievriendelijkrenoveren

HOME INSPIRATIE PUBLICATIES

Publicaties

De 3e succesfactor ontrafeld

M. van Lidth de Jeude, J. Mastop, M. Coen, A. van Hal - oktober 2017

Al ruim dertig jaar wordt gestreefd naar het energiezuiniger maken van de bestaande woningbouw. Ondanks subsidies en de ontwikkeling van innovatieve technieken, is nog geen sprake van grootschalige realisatie. Zeker niet waar het renovaties met hoge energieambities betreft. Voor opschaling is inzicht nodig in de gedrags- en organisatieprocessen die van invloed zijn op de realisatie. Dat is – naast geld en techniek – de derde succesfactor.

Lees de publicatie

The image shows a webpage for Home Mates 3. At the top left is the logo 'Home Mates 3' with the tagline 'energievriendelijkrenoveren'. To the right are navigation links: 'HOME', 'INSPIRATIE', and 'PUBLICATIES'. Below the navigation is a red arrow pointing right with the word 'Publicaties'. The main heading is 'De 3e succesfactor ontrafeld'. Below this is the author information 'M. van Lidth de Jeude, J. Mastop, M. Coen, A. van Hal - oktober 2017' and a paragraph of text. At the bottom right, there is a section titled 'Lees de publicatie' with a thumbnail image of the publication cover. The cover features a woman in a modern interior setting.

Kwetsbare wijken

Tower Renewal Toronto

Beeldmateriaal van lezing gemeente Toronto & SNAP op Ryerson University

Hoogbouw, veel criminaliteit, achterstallig onderhoud, plek waar vluchtelingen en gelukzoekers (in de goede zin van het woord) hun eerste woonplek in Canada vinden.

Hoe voorkom je 'Parijse toestanden' (en haal je daar je gemeentelijke duurzaamheidsdoelen)?

Toronto

What is a SNAP?

A **neighbourhood-based strategy** for environmental improvement, climate adaptation and urban renewal, coupled with on the ground **implementation action**.

Index of Generative Outlets

TORONTO AND REGION CONSERVATION AUTHORITY

Sustainable Neighborhood (Retrofit) Action Plan (SNAP)

Strategie Toronto

Source: Sustainable.to

SNAP
Sustainable Neighbourhood
Retrofit Action Plan

1. **Kies een centraal thema:** met partijen die de wijk goed kennen
2. **Vertalen naar concrete doelen:** mét de bewoners
3. **Inventariseren kansen en knelpunten:** door professionals
4. **Oplossingen zoeken voor knelpunten:** door professionals
5. **Vertaal doelen naar maatregelen:** mét de bewoners
6. **Stel actieplan op en zoek financiering:** door professionals
7. **Koppel meetbare doelen aan het actieplan:** mét de bewoners
8. **Organiseer samenwerkingsverbanden t.b.v. implementatie:** mét de bewoners
9. **Geregeld evalueren (ook over langere termijn):** mét de bewoners

PLATFORM31

Vertalen naar concrete doelen

San Romanoway Resident Dreams

Shared at a Pop-up Park event

Members of Conservation Districts

TORONTO AND REGION CONSERVATION AUTHORITY

Altijd anders dan gedacht

SAN ROMANOWAY
REVIVAL SNAP

San Romanoway Revival Initiatives

1. **Edible Balconies (2014)**
2. **Major Outdoor Revitalization (2015)**
3. **Skills Training & Programming (2015-16)**
4. **Indoor Tower Retrofit (Phase II- 2016/17)**

Snelle actie

San Romanoway: Edible Balconies (2014)

148 Edible Balconies Implemented in 6 towers
8 Residents hired & 200+ trained

Food Share

Ministry of Governmental Services

TORONTO AND REGION CONSERVATION AUTHORITY

Financiering deelprojecten

San Romanoway Towers Master Plan

Crowdsourced design competition

Member of Conservation Ontario

TORONTO AND REGION CONSERVATION AUTHORITY

Bevorderen kans op werk

San Romanoway Skills Training & Programming

Fruit Orchard Supported with Rainwater Harvesting

- 40 Fruit trees
- Orchard Management & Fruit Tree Care Certification for Residents
- Internship Opportunities & Social Enterprise Venture

Contacten

San Romanoway Skills Training & Programming

Allotment Garden Supported with Rainwater Harvesting

- 63 Plots- Sold out the first day!
- Garden Management + Urban Ag. Training for Residents

Trots

San Romanoway Skills Training & Programming

Environmental Awareness and Community Pride Through
Arts & Culture

Member of Environmental Details

TORONTO AND REGION CONSERVATION AUTHORITY

Resultaten

Program Participant Feedback

Participant vs. General Residents Perception Comparisons

Vertragen om te kunnen versnellen

San Romanoway Revival Phase II

Indoor Retrofits (Energy/ Water) & LID

Member of GreenWave District

TORONTO AND REGION CONSERVATION AUTHORITY

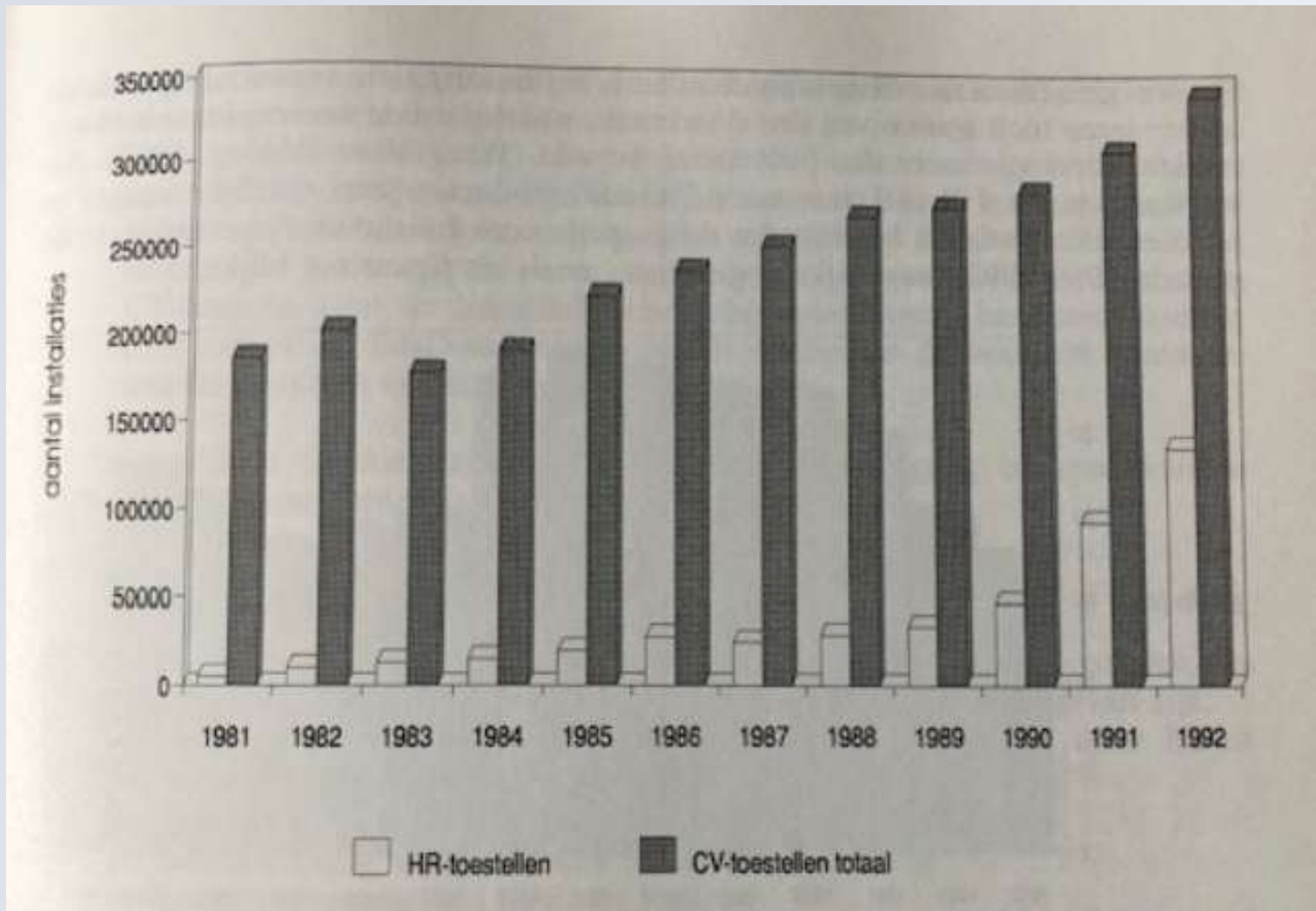

Omarm de complexiteit

© Hans Roukens

Bron: Van prototype tot standaard: De diffusie van energiebesparende technologie, H. Brezet, 1994

© Hans Roukens

Experimentenprogramma Verduurzaming Kwetsbare Wijken

- De energietransitie biedt kansen voor een **brede gebiedsimpuls**, mits we opgaven en oplossingen slim weten te verbinden (**koppelkansen**).
- Meerjarig **experimentenprogramma** (2019-2021): in 15 wijken samen met gemeenten en partners aan de slag met een integrale gebiedsaanpak.
- **Actieonderzoek** en **kennisuitwisseling**: kennis, inspiratie uit binnen- en buitenland en intervisie.
- Doel: **snellere verduurzaming** en **betere wijken**.

PLATFORM31

Home Mates 3
energievriendelijk renoveren

www.Homemates.nl

Gemeentedag Energietransitie

Hartelijk dank namens:

